

h o v n i k. — Svoj prav fini takt so mil. g. knezoškof Mariborčanom pokazali s tem imenovanjem; pokazati hočejo, da so kot višji duhovni pastir vsem prebivalcem svojega stolnega mesta enakomerno naklonjeni in da želijo imeti med njimi mir in red, kakoršnega zamore napraviti ali ohraniti le resnično miroljuben duhovnik, kakoršen je n. pr. č. g. Moravec. S tem imenovanjem pa so mil. g. knezoškof še v drugem oziru v črno zadeli. Marsikateri kričač v črni suknji, si je že prste lizal po tej dokaj dobri in imenitni službi. Toda človek obrača, Bog pa obrne. Tokrat pa so obrnili mil. g. knezoškof. Poklicali so na ugledno mesto stolnega fajmoštra moža, ki je živel dosedaj tiho na svoji fari, moža, o katerem se ni slišalo dosti kaj govoriti; v t i k a l s e n i v p o l i t i č n e z a d e v e, kakor mnogo njegovih vročekrvnih tovarišev. Glejte vi hujskači, vi politični matorje, vaš škof dobro spoznajo, kateri izmed vašega stanu kaj velja, in kateri ne; kateri je pravi duhovnik in kateri je far. Zapišite si ta molčé danškofov nauk za ušesa ter se poboljšate, da bodo tudi vaši verniki do vas imeli tako spoštovanje in ljubezen, kakor imamo do č. g. Fr. Moraveca vselej mu udani — št. Lovrenčani.

Iz št. Jakoba v Rožni dolini. Občinske volitve. Tukajšni klerikalci, kojim stoji na čelu naš gospod fajmošter Ražun, si na vse kriplje prizadevajo, da bi si občinsko gospodarstvo prav močno utrdili ter si za vse bodoče čase svojo gospodstvo in premoč zagotovili. Že drugič je morala politična oblast način postopanja pri volitvah ostro zavrniti, ker volilski imenik je bil vsakokrat tako sestavljen, da postavnim predpisom ni odgovarjal. Volitev od dne 28. januarja se je razveljavila, ker je bil imenik volilcev pomanjkljivo sestavljen in se volilcem ni na primerni način na pogled razpoložil. Fajmošter Ražun in občinski predstojnik Kobenter sta si namreč bila silno v skrbeh, da bi prišlo večje število napredno mislečih volilcev v imenik vpisanih. Nova volitev se bi imela v kratkem vršiti, pa imenik volilcev je bil še vedno po starem kopitu sestavljen. Kaj toraj začeti? Pomagati mora zvijača iz zadrege. Da bi ljudje kolikor možno malo o tem nedostatku izvedli, poskala sta imenovana moža za prubitje (prilepljenje) volilnih oglasov (naznanil) take kraje, kamor le redkoma kak človek pride, ali pa morebiti tudi nigdar. V Podgorju se je pribilo volilno naznanilo na zadnjo stran neke kramarske hute, v Podrožici pa na straniščna vrata nekega delavca. Resnično, gospodje so zviti. Seveda je našlo to postopanje pri oblasti zopet resno svarilo, kar je tudi v polni meri zaslužilo. Klerikalci se še pač vedno držijo jezuitskega načela in pravila: S m o t e r p o s v e č u j e s r e d s t v a. Žalibog, da se še vedno da velik del naših volilcev od imenovanih dveh gospodov za nos voditi, akoravno vidijo, da se za obično ničesar ne stori. Ti zaslepljenci so pač kakor ovce, ki na slepe za koštrunom-vodnikom v vodo po-

skačejo. Gradba železnice (Bahnban) se bode dovršila, brez da bi bližnji posestniki imeli od nje dobička; na slabšem boju, kakor so bili preje. Namesto da bi se bilo poskrbelo, da bi se vožnje pri zgradbi železnice domačinom prepustile, oddale so se tujim židom ali judom. G. občinski predstojnik se veda si je pri tej priliki lepega denarja zaslužil, sme toraj zadovoljen biti, toda zadovoljen je od domačinov edino on, drugi so morali in še morajo skozi prste gledati. Kmetje, volilci, bodite zavedni ter se ne dajte nadalje slepiti ljudem, kateri nikakor niso vneti za Vaš blagor, temuč le skrbijo za svoj aržet (žep) in svoje gospodstvo. Skrajni čas je že, da jim pokažete hrbet, saj niso vredni, da bi jim še nadalje zaupanje skazovali ter jih kot svoje gospodarje spoštovali.

Y—X.

Zunanje novice.

Sestanek vladarjev. Naš presvitli cesar Franc Jožef I. je nedavno obiskal v Gostinjskih toplicah na Solnograškem saksonskega kralja Jurja I. — 16. t. m. obiskal je naš cesar angleškega kralja Edvarda v Marijinih varih na Českem, kjer si zadnji krepil svoje omajano zdravje. — Sestanek je bil na obeh krajih jako prisrčen in sijajen.

Ruski car in Kuropatkin. Ruski car Nikolaj II. je dovolil Kuropatkinovi družini 36 tisoč rubljev letne dotacije: toliko plačo namreč je imel general Kuropatkin kot bivši ruski vojni minister. — Kot vrhovni poveljnik ruske vojske vleče ta general 200 tisoč rubljev na leto (namreč tako dolgo, dokler vojska traja.) Pri odhodu na bojišče dobil je Kuropatkin od carja darilo v vrednosti 500 tisoč rubljev (Rubelj velja v našem denarju okoli 3 krone) — S tem premoženjem pa menda Kuropatkin Japoncev ne bo zadušil!

Grozna nesreča na železnici. Ko je dne 7. t. m. pripeljal osebni vlak na most pri Edenu, osem milj od Puebla (Colorado, Sev. Amerika), se je most zrušil in trije polni vozovi so padli v narasle valove. Utonilo je pri tej pri tej priliki baje 125 oseb.

Nečloveški sin. 80 letna, premožna Jožefa Horvat v Segedinu na Ogrskem razdelila je vso svojo premoženje med svoje otroke pod tem pogojem, da jo mora zapored vsak otrok po dva meseca pri sebi imeti in preživeti. Ko je prišla vrsta na sina Miheta, je ta ravnokar došlo mater takoj zaprl v svinjski hlev, kjer se je reva morala s svinjami za živež boriti, ker druge hrane ni dobila. Cela dva meseca je morala uboga starka med svinjami in s svinjami živeti. Šele čez 2 meseca so prišli sorodniki tega sroveža obiskat ter zvedli za grozno hudodelstvo, katero so nemudoma oblasti naznanili. Zdaj so se pa začeli še ostali otroci matere braniti; dati je torej morala oblast ubogo revo v hiralnico. — Stariši ne zanašajte se preveč zaupljivo na podporo vaših otrok! Ni dobro v s e g a blaga pred smrtjo med dediče razdeliti.

Pogrezujoča se polja. Pri Ogrski Kaniži reke Tise se je pred kratkim pogreznila velika nekega kmeta s setvijo vred čez 5 metrov globoko v zemljo. Zgodilo se je to ob svitu in slišalo se je močno bobnenje. Sosednjim poljam preti enaka nevarnost.

Spominjski kamni na lakoto. Vsled prevelike suše se vodotoki v takozvanem Sprewaldu na Pruskem čisto posušili. Blizo vasi Trebač so našli na rova velik kamen z napisom (nemškimi): „Kadar boste ta kamen zopet zagledali, bodete se jokali; tako nizko je stala voda v letu 1487.“ Podobne kamne z enakimi napisi našli so tudi po drugod, tako n. pr. enega pri Rotensee-u blizo Madgeburga leta 1631. Ondotni prebivalci imenujejo te kamne „Hungersteine“ (kamni lakote), ker spominjajo na lakoto, ki je v prejšnjih stoletjih bila nepopravljiva posledica velike suše.

Morilec Čedinek, ki je v oktobru leta 1902 v Eisenbergu pri Gradcu umoril in oropal vdovo Reichweit in zaradi tega hudodelstva bil na smrt obsodjen a od presvitlega cesarja pomiloščen in nato dosmrtno ječo obsojen, je dne 5. t. m. v Graški kazalnici na jetiki umrl, 23 let star.

Tuj deček. Na nekem berlinskem sprehajališču nedavno našli dečka, za katerega se ne ve, odkod je. Deček govori neko mešanico, ki obstoji iz treh jezikov: ruskega, poljskega in nemškega. Zvedenci želijo, da je rojen Avstrijc, a gotovega se ničesar ne more dognati. V kratkem času je došlo na merodajno mesto okoli sto pisem od zakonskih ljudi, ki želijo pridobiti dečnega fantiča za svojega vzeti.

Nasledki velike suše. Iz vseh delov Evrope dosegajo poročila o velikih gozdnih požarih, ki so večkrat posledica prevelike letošnje vročine. V okolici mesta Dessau na Nemškem je pogorel nedavno gozd, ki je meril 4 tisoč nemških joh ali oralov.

Poneverjenje da je vredno. Neki Blumenfeld, višji Rothschildov uradnik v Londonu, poročil je blizu 8 milijonov kron ter pobegnil. Rothschild ga oblasti niti naznanil ni. Se mu pač ni bilo vredno zdelo.

Nov političen umor na Ruskem. Okrožnega prednika, podpolkovnika plem. Boguslovski-ja, Sivoljina v Ruski Armeniji, so politični rojaki v Idgaru pri belem dnevu umorili. Pravi morilec odnesel je pete.

Lastnega očeta umorila sta brata Gotthard in Gjarvar pri Šopronju na Ogrskem zatekel, ker se je stari mislil zopet oženiti.

Krvav človeški lov. V Kamenici pri Pečuhu na Ogrskem vršil se je nedavno redek lov. Žandarji zasledili ob robu ondotnega gozda une tri roparje morilce, ki so pred kratkim ušli iz kaznilnice v Pečuhu in vnovič dva kmeta umorili in oropali. Ko so žandarje zagledali, bežali so proti Donavi, ne da bi se za njihov klic. Poskakali so vsi trije v reko ter jo hoteli preplavati, toda žandarji so jih skoraj race postreljali. Bili so: Janez Grubovič, Štefan

Orgenič in Jürj Šipanovič, sami jako nevarni hudodelci.

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

Proti obadam in brenceljnom obvarujemo našo živino, ako jo s pomočjo kurjega peresa namažemo s kamenim ali brenceljevim oljem. (Stein- oder Bremsenöl.) Ako je to olje pregosto, primešati se mu mora petroleja.

Uporaba sadja. Naši kmetje bojo letos precej sadja pridelali in pričakovati smemo, da si bode marsikateri sadjerec ž njim znatno opomogel. Mnogo je pa še najti kmetov, ki tega božjega daru ne znajo prav uporabiti ter si s svojim ravnanjem nehoté in nevedoma delajo veliko izgubo. Štajersko sadje je po vsem svetu na jako dobrem glasu in v nekterem oziru presega celo sloveče francosko sadje. Iz navedenih okolščin se toraj sme sklepati, da bode tudi letos prišlo v naše kraje več tujih kupcev sadja, kakor se je to zgodilo že v prejšnjih letih. Da pa se vam posreči s temi dobro ali vsaj povoljno kupčijo skleniti, morate se njihovim zahtevam in željam tudi nekoliko ukloniti. Prvič je dobro, da vaše sadje, katerega mislite prodati, sortirate, to se pravi: razberite ga na več kupov; vsaka sorta naj se kupcu posebič ponudi. K večjemu smejo se na eden kup odbrati take sorte, ki so si sorodne gledé njihove velikosti, zrelosti in trpežnosti. Rano sadje ne sme biti s poznim (zimskim) zmešano, tako mešanico kupci navadno le po ceni slabjšega sadja plačujejo. Katero sadje ni za prodajo, tisto si shranite za domačo potrebo, ako je trpežno. Če se pa sadje (posebno hruške) ne priporoča za shranjitev, tedaj napravite ž njega mošt (ali toklo), ki se še tudi da, ako je primerno napravljen, prav dobro v denar spraviti ali pa za domačo potrebo uporabiti. Da se mošt za dalje časa dober obdrži, mora se pred prešanjem vso gnjilo sadje skrbno odbrati in pri tem delu sploh največja snažnost opazovati. Prezrelo (premeko) sadje ne da mnogo mošta, toraj je dobro da s stiskanjem ne odlagamo, temuč ga pravočasno opravimo. Tudi posušeno sadje pride pri hiši kaj dobro v prid in se da za leta shraniti. Za sušenje velja sicer mehko, a ne gnjilo sadje. V sušilnicah se da sadje hitro in dobro posušiti, za silo pa tudi v krušni peči. Za sušenje odbrana jabolka se morajo olupiti, ker le tedaj se dajo lepše in hitreje posušiti. Razrezati jih moramo na manjše in kolikor mogoče enako velike krlje, da se enakomerno suše in da nam ni treba tolikega prebiranja. (Dalje prihodnjič.)

Pisma uredništva.

Gospod J. Kabolčnik v Turocz Szt. Marton: Hvala Vam za prejeto naročnino! Plačana je sedaj do 1. marca 1906. Pozdrav!

Dopisniku iz Vuzenice: Niste nam naznanili vzroka, zakaj da dotična dva gospoda iz Vuzenice odideta. Ako Vuzeničani — njun odhod obžaljujejo je lepo za njih, a kaj je po-